

Tony Judt beschrijft zijn lijdensweg

Britse historicus schrijft over zijn ziekte ALS

Vrijdag 8 januari 2010 door de nieuwsredactie

Tony Judt in 2002 Foto James Leynse/Corbis

De Britse historicus Tony Judt (1948), schrijver van de succesvolle studies 'Na de oorlog' en 'De vergeten twintigste eeuw', lijdt aan de terminale ziekte ALS.

Dit blijkt uit een aangrijpend stuk, [Night](#), over zijn toestand dat hij heeft gepubliceerd in de *New York Review of Books*. Judt omschrijft ALS (amyotrophe lateraal sclerose), een voortschrijdende verlamming bij volledig geestelijk bewustzijn die meestal tussen drie en vijf jaar fataal is, als 'gevangenschap zonder voorwaardelijke vrijlating'. 'Men is dus vrij en uitgebreid in staat de catastrofale progressie van zijn eigen achteruitgang te overdenken.'

Judt is inmiddels viervoudig verlamd, alleen zijn rechterhand en zijn linkerarm kan hij nog een beetje bewegen. 'Ik ben volledig afhankelijk van de vriendelijkheid van vreemden (en ieder ander).'

In het stuk beschrijft Judt hoe hij de nacht doorbrengt. In positie gelegd door zijn verpleegster ligt hij, zonder bril en met beademingsapparaat 'gekneveld, blind en bewegingloos als een hedendaagse mummie' zeven uur aan een stuk zonder zich te kunnen verroeren. Hij brengt de tijd door met 'scrollen door zijn leven, gedachten, fantasieën, herinneringen'.

Een 'kakkerlakachtig' bestaan, aldus Judt, verwijzend naar Gregor Samsa, de hoofdpersoon van Kafka's *Metamorphose*, die op een ochtend ontdekt dat hij is veranderd in een geleedpotige. 'ALS is een veroordeling tot levenslang,' aldus Judt, '(we spreken doorgaans van een doodvonnis, maar dat zou eigenlijk een opluchting zijn).'

'Ik zou min of meer tevreden moeten zijn,' besluit hij, 'dat ik in mezelf het soort overlevingsmechanisme heb ontdekt waarover de meeste mensen alleen lezen in verslagen van natuurrampen of isolatiecellen'. Maar geestelijke troost is een overschat iets, aldus Judt. 'Er is geen alles goedmakende eigenschap in opgesloten zijn in een ijzeren pak, koud en meedogenloos.'